

Les cinc claus del dinamisme econòmic a Espanya

L'economia espanyola ha demostrat una notable resiliència en un entorn global desafiador. Malgrat la crisi energètica, les interrupcions en la cadena global de subministrament, el xoc inflacionari i l'enduriment monetari subsegüent, el PIB espanyol se situa àmpliament per damunt dels nivells previs a la pandèmia. Segons les últimes estimacions de l'INE, en el 2T 2024, el PIB es trobava un 5,7% per damunt dels nivells pre-pandèmics. En canvi, l'increment del PIB de la zona de l'euro ha estat més modest, amb un avanç del 3,9%.

Les dades més recents continuen mostrant una economia dinàmica. En el 2T 2024, el PIB va tornar a superar les expectatives i va registrar un creixement trimestral del 0,8%, clarament superior al 0,2% del conjunt de la zona de l'euro. A més a més, les perspectives continuen sent prometedores, amb un ampli marge per continuar creixent. La bretxa del PIB espanyol amb la trajectòria pre-pandèmica és substancial, aproximadament del 6%. Hi ha cinc factors que conviden a pensar que aquest *gap* s'anirà tancant gràcies a un creixement que, probablement, continuarà sent superior a la mitjana històrica del 2,0%.

En primer lloc, destaca la sòlida salut financera del conjunt de les llars. A nivell agregat, el nivell de deute és baix, ja que s'ha situat en el 45% del PIB, en contrast amb el 81% assolit el 2012 o amb el 52% actual de la zona de l'euro. La taxa d'estalvi, que s'ha situat en el 13,4% de la renda disponible bruta, molt per damunt de la mitjana històrica del 8,6%, també ha enfortit els balanços de les llars. Finalment, la riquesa financera neta de les llars assoleix el 232% de la renda disponible bruta. Així, el punt de partida perquè el consum continuï creixent de manera dinàmica en els propers anys és favorable. De fet, és probable que acceleri una mica el pas a mesura que la inflació i que els tipus d'interès es normalitzin.

El segon punt fort de l'economia espanyola és la seva diversificada base exportadora, que enforteix la resiliència econòmica. Les exportacions, tant en termes de productes com de països, estan més diversificades que en cicles anteriors, i cada vegada són més les empreses que exporten. En l'última dècada, el nombre d'exportadors regulars ha augmentat gairebé un 30%. Tot això ha donat un impuls important a les exportacions espanyoles, que ara representen el 38% del PIB, en relació amb el 26% del 2013. El seu comportament ha estat especialment dinàmic en els últims anys, ja que s'han situat un 10,9% per damunt dels nivells del 2019 en termes reals, impulsades per les exportacions de serveis, que es troben ja un 35,0% per damunt dels registres previs a la pandèmia. Tot això ha ajudat a mantenir superàvits significatius en el compte corrent i a reduir el

deute extern, amb la posició d'inversió internacional neta (PIIN) situant-se en el 47% del PIB, en comparació amb el 86% del 2020.

En tercer lloc, i no per això menys important, destaca la diversificació sectorial de l'economia espanyola, impulsada, en part, pel desplegament dels fons europeus NGEU. El turisme continua sent un motor significatiu del creixement econòmic. CaixaBank Research estima que el PIB turístic tancarà el 2024 un 11,5% per damunt dels nivells del 2019. Però també destaquen altres sectors: informació i comunicacions es troba un 23,4% per damunt del 4T 2019; activitats immobiliàries, un 15,9%; activitats professionals, un 15,6%, i la indústria manufacturera, un 10,2%. En el context internacional actual, amb una elevada incertesa i amb xocs sectorials a diferents països, la diversificació sectorial és un actiu que cal preservar. De fet, de cara als propers anys, a mesura que els tipus d'interès es vagin normalitzant, és probable que la inversió empresarial guanyi dinamisme i consolidi el teixit productiu del país.

Finalment, hi ha dos factors addicionals que, en el cicle actual, han entrat en escena de manera inesperada i que també estan jugant un paper destacat: el creixement demogràfic i la diversificació del *mix* energètic. En els dos últims anys, la població ha augmentat una mica per damunt de l'1% anual, a causa, en gran part, de l'arribada d'un milió de persones nascudes a l'estranger. Aquest corrent ha incrementat i ha rejuenit la força laboral, i les projeccions indiquen que, en els propers anys, la població continuarà creixent a un ritme similar. D'altra banda, destaca la diversificació del *mix* energètic, amb una importància creixent de les energies renovables en la producció d'electricitat. El 2023, les renovables van representar el 50% de la producció, un augment de 13 p. p. des del 2019. Això redueix la dependència energètica, millora la seguretat del subministrament i permet que els sectors més intensius en energia, com la indústria manufacturera, guanyin competitivitat.

En aquest context, CaixaBank Research ha millorat les previsions de creixement per a l'economia espanyola. De cara al 2024, el creixement esperat del PIB se situa ara en el 2,8%, 0,4 p. p. per damunt de la previsió anterior. Per als propers anys, s'espera que el ritme d'avanç continuï sent dinàmic, amb un creixement superior al 2,0%, impulsat per un major protagonisme de la demanda interna i, en especial, del consum de les llars i de la inversió.

Oriol Aspachs